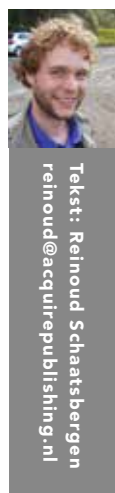

Nieuw speelpark Oisterwijk

Zo hoort burgerparticipatie!

'Dit zou ik in elke gemeente willen'

Tekst: Reinoud Schatsbergen
reinoud@acquirerepublising.nl

In de nieuwbouwwijk Pannenschuur Buiten in Oisterwijk ligt een speelpark. Een plek waar groen en water elkaar vinden, waar kinderen de ruimte hebben om te spelen en tegelijkertijd door ouderen de rust genomen kan worden. Als blikvanger reikt een robuuste klimtoren zo hoog als de omliggende nieuwbouwwoningen, die het park lijken te omarmen. Het Jacques Kieftpark past naadloos in deze wijk, waar betrokkenheid op nummer één staat.

Groen verbindt

De locatie pronkt sinds mei 2014 als voorbeeld van wat een hechte samenwerking tussen gemeente, instanties en inwoners kan opleveren. De gemeente Oisterwijk startte het project in oktober 2013. Het plan was om van het centraal gelegen braakliggende terrein een duurzame en modern ogende plek voor natuurlijk spelen te maken. De gemeente gaf op traditionele wijze direct invulling aan het park, zo werd al vroeg

besloten dat water een rol moest spelen, maar wegens de grootte van het project was er behoefte aan advies. Daarop schakelde Lars Wierts, beleidsmedewerker samenleving bij gemeente Oisterwijk, de expertise van Petra Wevers van KrachtigBuiten in. Zij benadrukte direct het belang van betrokken bewoners om hen te laten meebeslissen hoe het park ingedeeld moest gaan worden. "Als het uit de burger komt, ontstaat er meer betrokkenheid en ervaren

zij het als hun eigen park," aldus Wevers. Daarop organiseerde ze de eerste van vele burgerbijeenkomsten. Ze legde haar ideeën voor het terrein voor, maar merkte direct enige terughoudendheid. "Het was erg stil vanuit de burgers. Je kon zien dat ze

'Toen ik aan de bewoners duidelijk maakte dat wij juist hun inbreng wilden, ging men actief meedenken en meedoen' – Petra Wevers, KrachtigBuiten

gewend waren van de gemeente te horen wat de bedoeling was. Toen ik duidelijk maakte dat wij juist hun inbreng wilden, ging men actief meedenken en meedoen." Hun ideeën waren talrijk en vonden bijna allemaal een plekje in het ontwerp. Daarbij kwamen enkele elementen duidelijk naar voren: groen, veiligheid en water. Ook moest het park een aantrekkelijke plek voor jong en oud worden. Op basis van dat advies werkte BTL Advies een indeling van het park uit, die werd uitgevoerd door BTL Realisatie, vestiging Haaren. Iedere uitwerking koppelde Wevers terug aan de buurtbewoners,

Concepttekening van het Jacques Kieftpark door BTL Advies.

zodat zij betrokken en geënthousiasmeerd raakten en zodat hun rol in het beheer en behoud van het park duidelijk werd.

Pronkstuk van het park

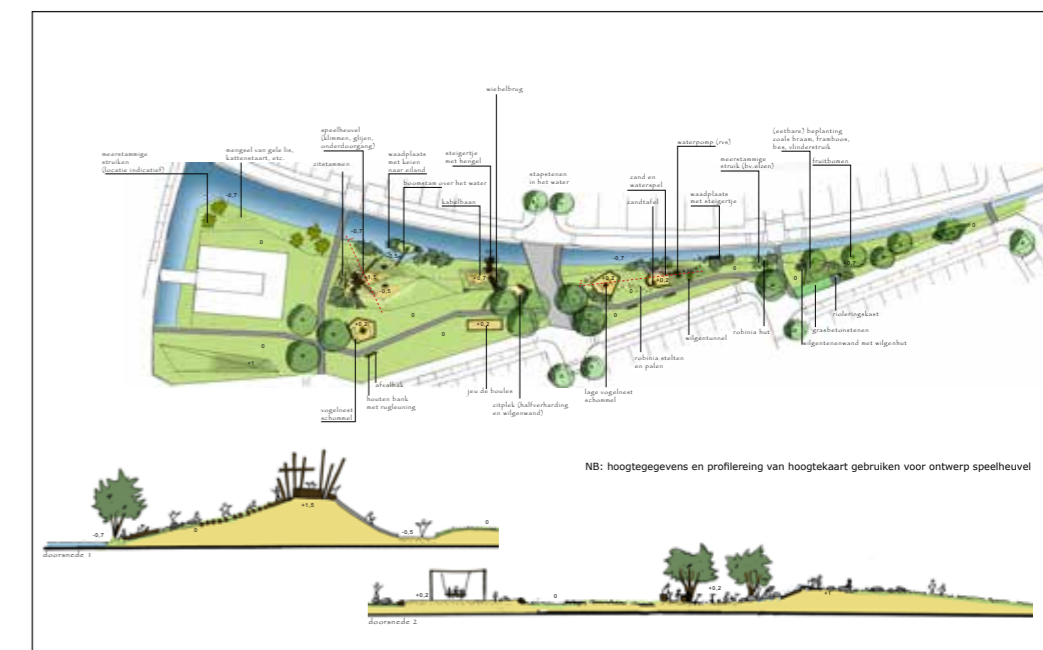
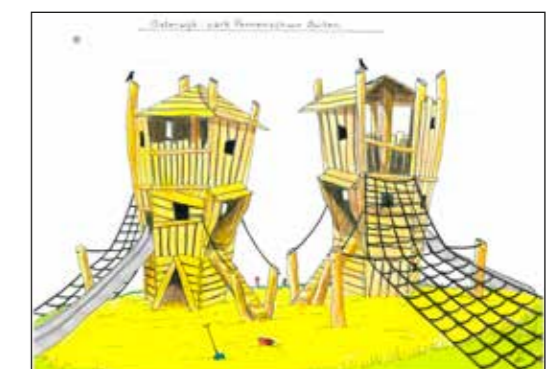
Zo liet Wevers het aan de bewoners over om randvoorwaarden op te stellen voor de te plaatsen speeltoestellen. Een speeltoren in zand moest er sowieso komen, werd toen besloten. Daarop maakte speeltoestellenfabrikant Speelmaatje een creatief ontwerp dat op ieder vlak de wensen van de bewoners vervulde. Dit concept liet zien dat het bedrijf meedacht met alle betrokkenen en was dan doorslaggevend voor de samenwerking tussen Speelmaatje en de gemeente. Wilbert Wassink van Speelmaatje legt uit dat de specifieke voorwaarden van de burgers in combinatie met de vrijheid die vanuit de gemeente werd gegund cruciaal was voor het ontwerp van de speeltoren. "We kregen veel ruimte door het budget en konden ons dus uitleven. Dat motiveerde onze ontwerpers creatief voluit te gaan." De fabrikant ontwierp en bouwde de speeltoren en diverse andere speeltoestellen voor het park in de eigen productlocatie te Spankeren. "Omdat we zowel het ontwerppro-

Speelmaatje werkte iedere hoek van de speeltoren van te voren uit om te voorzien in de behoeften van de inwoners.

Tips & trucs

- "Een project als het Jacques Kieftpark is geen blauwdruk voor succes," aldus Petra Wevers van KrachtigBuiten. Haar tip: experimenteer met de beschikbare middelen in uw gemeente en zet samenwerking met buurtbewoners op de eerste plek.
- Benader de burgers niet vanwege bezuinigingen, maar om hun behoeften in kaart te brengen. Betrek ze bij het proces zodat zij zorg gaan dragen voor het te realiseren project.
- Schakel een tussenpersoon in die de kar trekt en de samenwerkende partijen, met name de burgers, stimuleert.

ces als de toestelbouw in Nederland doen, zijn we in staat om samen met de klant en de gebruikers unieke speelvoorzieningen te bedenken en te realiseren," aldus Wassink. Het resultaat mag er wezen: de toren biedt met een klauternet, glijbaan, glijstang, balkon en meerdere ingangen talloze speelmogelijkheden.

NB: hoogtegegevens en profilering van hoogtekaart gebruiken voor ontwerp speelheuvel

Even slikken

De werkwijze van Wevers stond aanvankelijk haaks op de verwachtingen van de gemeente. Die werd in een faciliterende rol geschoven en moest daardoor grotendeels het roer uit handen geven. "In eerste instantie dacht ik: waar zijn we aan begonnen?" geeft Frans Veeke toe, projectleider van Pannenschuur Buiten. "Je hebt plannen gemaakt en als daar hele andere ideeën doorheen komen, is dat even slikken. Maar het project is door alle partijen positief ontvangen. Ik heb er veel van geleerd, en dat doe ik

Er wordt dag in dag uit gretig gebruik gemaakt van de speeltoren.

een inwoner gedoneerd en toont eveneens het voordeel van betrokken bewoners. Dat de gemeente aanvankelijk twijfelde over deze aanpak is niet gek. De vrijheden die werden genomen en vooral de creatieve inpassingen die daaruit zijn voortgekomen, waren niet altijd efficiënt. Het park kenmerkt zich door fraaie hobbels en schuine hellingen aan het water die bijdragen aan een natuurlijk karakter, maar machinaal maaien belemmert. De prangende vraag kwam al gauw op: in welke mate kan de gemeente bouwen op de bijdrage van de burger wat betreft onderhoud? Ervaring leert dat een vrijwillige bijdrage vanuit de buurt sterk begint, maar dat die zonder stimulatie binnen de kortste keren doodbloedt. Het gevolg is dat de gemeente onverwacht hoge onderhoudskosten in de schoot krijgt geworpen. Concrete afspraken om dit op te vangen zijn nog niet gemaakt, maar volgens Wevers is er geen reden om alarm te slaan. Het project heeft genoten van een immense bijdrage van de buurtbewoners. Het verantwoordelijkheidsgevoel is daardoor groot en dat zorgt voor een sociale controlefunctie bij de bewoners. "Dit is ook

nu nog." En dat is te merken. Veeke staat praktisch te springen om alles van het driehoekige park te tonen, van de vogelnestschommel naast de speeltoren tot het steigertje in het water, van de jeu de boulesbaan tot de wilgenhut. Speciale aandacht besteedt hij aan de kersenboom aan de rand van het park. Die is door

Het natuurspeelpark biedt een groen en gevarieerd aanbod van speelmogelijkheden en ruimte voor wandelen.

hun tuin," zegt Wevers. "Hiervoor lieten veel mensen de uitwerpselen van hun honden liggen. Nu ligt er bijna niks, er wordt zorg gedragen om het park schoon te houden."

Of dat in de toekomst standhoudt, is natuurlijk nog maar de vraag. De gemeente houdt het lijntje met de omwonenden kort en de buurtbewoners houden een oogje in het zeil en weten de gemeente te vinden als er onraad is.

Betrek de burger

Bij het realiseren van een project zoals het Jacques Kieftpark moet dus rekening gehouden worden met een groot budget, zo laat Veeke weten. Door de vele creatieve aanpassingen die het park mooier maar ook minder gemakkelijk in onderhoud maken, zijn de kosten namelijk opgelopen. Dat neemt niet weg dat zulke projecten vaker uit te voeren zijn. "Dit zou ik in elke gemeente willen," zegt Wevers. "Het hoeft niet duur te zijn, zulke projecten kunnen ook kleiner. Juist de samenwerking maakt dit mogelijk en die vind ik in dit traject, tussen BTL, Speelmaatje, gemeente Oisterwijk en KrachtigBuiten, dan ook uniek." Tevens vindt ze dat speel-

plekken zoals deze een maatschappelijke functie behartigen. "Kinderen moeten loskomen van de digitale wereld en zien wat ze kunnen doen met de natuur. Juist dit soort plekken daagt kinderen uit buiten te spelen. Laten we als volwassenen niet te veel denken wat goed voor de kinderen is

'Juist dit soort plekken daagt kinderen uit buiten te spelen'
– Petra Wevers, KrachtigBuiten

en leer ze met zo'n toestel omgaan. Laat hen beslissen en ontdekken." Hiermee doelt ze op verscheidene speelmogelijkheden in het park zoals de wiebelbrug en de keien in het water die naar een eilandje leiden, maar ook op de wilgentunnel en de wilgenhut. Beide zijn samen met de bewoners en hun kinderen gemaakt,

Het Jacques Kieftpark past naadloos in de nieuwbouwwijk Pannenschuur Buiten.

wat het zorgdragen voor de speelplekken al versterkt, en bieden een uitstekende kans voor kinderen om hun fantasie de vrije loop te laten gaan. Was er niet naar de behoeften van de omwonenden en hun kinderen gevraagd, dan waren deze cruciale voorzieningen er misschien niet eens geweest.

Mastendöllekes

Het Jacques Kieftpark werd in de zomer van 2014 officieel geopend. Een daverend succes, alle projectleiders en wethouders waren aanwezig en de speeltoren was geen moment onbemand. Voor de opening wilde Wevers een vlag laten hijsen op de klimtoren, maar dit werd niet veilig bevonden. Speelmaatje trad toen op als sponsor voor een losse robinia-houten vlaggenmast, waaraan een zelfgemaakte vlag van de buurtbe-

woners met een musketonhaak en ringen door de wethouder bevestigd kon worden. De vlag werd gehesen, met erop de afbeelding van een paar dennenappels. Mastendöllekes noemen ze die in de streek, legt Veeke uit, die worden gebruikt als logo van Oisterwijk tijdens carnaval. Een klein detail naar idee van de inwoners, maar wel één die bijdraagt aan de saamhorigheid van de wijk. En dat is precies waar het Jacques Kieftpark voor staat: samen zijn. Groen verbindt.

Projectdetails

Project: Natuurspeelpark Jacques Kieftpark – Oisterwijk
Locatie: Nieuwbouwwijk Pannenschuur Buiten
Opdrachtgever: Gemeente Oisterwijk
Ontwerp: BTL Advies/KrachtigBuiten
Uitvoering: BTL Realisatie, vestiging Haaren, Speelmaatje Spankeren